Tartalomjegyzék

1.	Előszá	ó / Nyitó gondolatok	2
2.	Tudor	nányos háttér	4
3.	GYIK		5
		szágos Longitudinális Gyermeknövekedés-vizsgálat gyakori k	
	3.2. 2.	Országos Növekedésvizsgálat gyakori kérdések	5
4.	A pro	gram felépítése és használata	7
4	4.1. Ált	talános funkciók	7
	4.1.1.	Regisztráció és bejelentkezés	7
	4.1.2.	Elfelejtett jelszó	7
	4.1.3.	Beállítások	8
4	4.2. Az	alkalmazás működése	8
	4.2.1.	Gyermek lista	8
	4.2.4.	Új gyermek	12
	4.2.5.	Referencia adat	12
5.	Kapcs	olat	13

1. Előszó / Nyitó gondolatok

Kidlongi segítségével a gyermekorvosok és a szülők számára lehetőség van nyomon követni a gyermekek növekedését és fejlődését. A kisdedek, gyermekek és serdülők testi fejlettségének megítélése a gyermekgyógyászati diagnosztika egyik kulcskérdése. Kiemelten érvényes ez a gyermekendokrinológia területére, ahol a vizsgált gyermekek aktuális fejlettségének objektív meghatározása a kivizsgálás szükségességének és a vizsgálati terv összeállításának meghatározója.

A gyermek- és iskolaorvosok a testi fejlettség legfontosabb mutatói alapján kidolgozott referencia értékek igénybevételével a gyermek testfejlettségi és tápláltsági állapotának becslésére képesek. A referencia értékekből következtetni lehet a gyermek testösszetételére, testalkatára.

Az elemzésekhez a program két adatállományt használ. Egyrészt a felhasználó választhatja a Központi Statisztikai Hivatal-Népességtudományi Kutatóintézet révén készített felmérés adatait, mely az Országos Longitudinális Gyermeknövekedés-vizsgálat volt. Ugyanakkor választhatja az Eötvös Loránd Tudományegyetem által végzett 2. Országos Növekedésvizsgálat eredményeit is.

Kálmán, KSH Népességtudományi Dr. Joubert a Kutatóintézet 1979-ben munkatársának vezetésével indult felmérés (Országos Gyermeknövekedés-vizsgálat Longitudinális OLGYV), amelynek eredményeként kidolgozták és publikálták egyrészt a 3 - 18 éves gyermekek életkor szerinti testmagasság referenciaértékeit, amelyeket a mai napig használnak a gyermek növekedésével gyermekendokrinológusok. Másrészt, a 0 – 18 évesek növekedési, fejlődési referencia-átlagai és -percentilisei (testhossz/testmagasság, testtömeg, feikerület, mellkaskerület, bőrredő-méretek stb.) segítenek gyermekorvosnak, védőnőnek annak megítélésében, hogy a vizsgált gyermek fejlődése életkorának megfelelően alakul-e. betegcsoport is van Magyarországon, akiknek fejlődése és tápláltsága, összefüggő ezzel halálozások különösen népegészségügyi szempontból is: a kis súllyal és/vagy a koraszülöttek

továbbá a túlsúlyos, kövér újszülöttek. Mindhárom csoport jelentős számú és arányuk folyamatosan nő a népesség körében.

A 2. Országos Növekedésvizsgálatot (ONV2) Bodzsár Éva és Zsákai Annamária vezette. Céljuk az volt, hogy létrehozzanak egy adatbázist a 3-18 éves magyar gyermekek legfontosabb testfejlettségi, tápláltsági és fizikai státuszának mutatóira a WHO (1995) ajánlásai alapján. Arra keresték a választ, hogy az elmúlt húsz év alatt bekövetkezett jelentős szociális és gazdasági változások hatására módosult-e a 3-18 éves magyar gyermekek növekedési mintázata; a múlt század nyolcvanas éveiben még kimutatható pozitív szekuláris trend folytatódott, leállt, vagy megfordult az elmúlt húsz év alatt.

A referenciaadatok országosan elérhetővé tételével párhuzamosan a kutatók egy új, hatékony módszert dolgoznak ki a születéskori tápláltságfejlettség pontos meghatározására. Ennek használatával nem csupán a születéskori veszélyeztetettség, de a későbbi életkorok során várható növekedés, fejlődés mértékéről is kaphatnak információt a szakorvosok. A veszélyeztetettség mértékének ismerete kiegészíti a hagyományos újszülöttellátási adatokat, így még hatékonyabbá tehető az újszülött ellátása, kezelése, így adott esetben hozzájárulhat élete megmentéséhez is.

2. Tudományos háttér

Kattintson az online elérhető publikációk megtekintéséért a borítóképekre.

Az Országos Longitudinális Gyermeknövekedés-vizsgálat eredményei születéstől 18 éves korig I.:

ORSZÁGOS NÖVEKEDÉSVIZSGÁLAT 2003-2006

ORSZÁGOS NÖVEKEDÉSVIZSGÁLAT 2003-2006

Magyar gyermekek és serdülők testfejlettségi állapota Országos Növekedésvizsgálat 2003-2006

Bodzsár Éva és Zsákai Annamária

Embertani Tanszék, Biológiai Intézet, Természettudományi Kar, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Budapest, 2012

3. GYIK

3.1. Országos Longitudinális Gyermeknövekedésvizsgálat gyakori kérdések

Előre megválaszolt GYIK kérdéseket támogatják-e?

3.2. 2. Országos Növekedésvizsgálat gyakori kérdések

Mikor végezték a vizsgálatot?

2003-2006 között több mint 250 településen végeztük az adatgyűjtést. Több mint 25000 3-18 éves gyermek vizsgálatát végeztük el.

Nem évülnek el a 2003-2006 között végzett vizsgálat adatai, használhatóak 2020-as években is a gyermekek testfejlettségi állapotának felmérésére?

A növekedésvizsgálatokat általában egy-egy emberöltő (20 év eltelte után) ismétlik meg egy népességben a szekuláris növekedésváltozások hatásainak kiküszöbölésére. A 3. Országos Növekedésvizsgálatot 2023ban indítjuk az ELTE Embertani Tanszéke szervezésébe, a hazai antropológiai intézetek és műhelyek munkatársainak együttműködésében.

Ha nem találok egy testméretre vonatkozóan adatot a szoftverben, ez egyúttal azt is jelenti, hogy nincs 2003-2006 között vizsgálat eredményei között esetleg erre vonatkozóan adat?

A szoftverben nem szereplő, viszont a vizsgálat során adatgyűjtésbe bevont testméretek (amelyekre vonatkozóan referencia-sorozatok elérhetők az ELTE Embertani Tanszékének honlapján, http://antropologia.elte.hu/onv-e.html):

Hosszúsági testméretek: ülőmagasság, törzshossz, felsővégtaghossz, alsóvégtaghossz, végtagszegmensek hosszai (felkarhossz, alkarhossz, kézhossz, combhossz, alszárhossz, lábhossz)

Szélességi testméretek: törzsszélességi méretek (váll- és csípőszélesség, mellkasszélesség és -mélység), végtagok szélességi méreteit (könyök-, csukló-, térd-, boka- és lábszélesség)

Kerületi testméretek: törzs kerületi méretei (derékkerület, felkarkerület – nyújtva és hajlítva, alkarkerület, csuklókerület, kézkerület, combkerület – combtő és combközép, alszárkerület, bokakerület)

Bőrredővastagságok (bicepszredő, mediális combredő, alszárredő)

Testösszetevő komponensek hazai referencia-sorozatait is elkészítettük, elérhetőek.

Nemi érés hazai referencia-sorozatait tartalmazza a szoftver?

Nem, de a 2. Országos Növekedésvizsgálatban a résztvevők szexuális fejlettségének vizsgálatát is elvégeztük, a szexuális érettségi státuszt a menarche, ill. a spermarche megléte vagy hiánya, valamint a másodlagos jellegek fejlettségi állapota alapján becsültük. Ezen szexuális érettségi mutatók referencia-sorozatai is elérhetőek az ELTE Embertani Tanszékének honlapján http://antropologia.elte.hu/onv-e.html).

A testi fejlettségi mutatók mellett milyen más, a biológiai státus felmérését segítő mutatók kerültek a 2. Országos Növekedésvizsgálatban vizsgálatra?

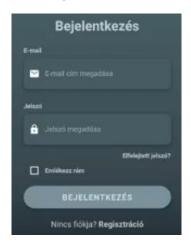
A testi fejlettség mutatói mellett adatgyűjtés történt

- a vérnyomás paramétereire,
- a légzésfunkció paramétereire,
- a mentális egészség és a pszicho-szomatikus fejlődés mutatóira,
- a gyermekek és serdülők életmódja tényezőinek hazai jellemzőire és
- a testösszetételt, a tápláltsági és egészségi állapotot befolyásoló környezeti, életmódbeli, egészségmagatartáshoz kapcsolódó tényezők vonatkozóan.

4. A program felépítése és használata

4.1. Általános funkciók

4.1.1. Regisztráció és bejelentkezés

Miután a felhasználó letöltötte a Kidlongi alkalmazást - Android készülék esetén a Google Play áruházból, iOS készülék esetén az App Store-ból -, akkor egy bejelentkezési képernyő fogja őt fogadni. Amennyiben még nincs felhasználói fiókja, akkor a Kidlongi regisztrációjához kattintson a következő linkre:

https://regisztracio.kidlongi.hu/

A regisztráció során meg kell adni a nevet, a telefonszámot és az email címet. A regisztráció gomb megnyomására a megadott emailcímen megkapjuk a bejelentkezéshez szükséges jelszót.

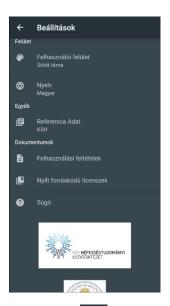
4.1.2. Elfelejtett jelszó

Ha a felhasználó elfelejtette a jelszavát, akkor a következő felületen tudja jelezni a problémáját:

link, fejlesztés alatt

A regisztrációkor megadott emailcím megadása után a rendszer elküldi a felhasználó jelszavát.

4.1.3. Beállítások

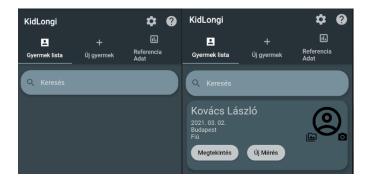

A kezdőképernyőről a fogaskereket választva a felhasználó személyre szabhatja az alkalmazást a háttérszín, illetve a nyelv megváltoztatásával. Lehetőség van magyar, angol, vagy német nyelv választására.

Az egyéb fülön található referencia adatnál kiválasztható, hogy az alkalmazás a Népesedéstudományi Intézet, vagy az ELTÉS adatokat használja.

4.2. Az alkalmazás működése

4.2.1. Gyermek lista

A gyermek lista felületen a felhasználónak lehetősége van az eszközön felvitt gyermekének, vagy gyermekeinek adatait ellenőrizni. A felvett gyermekek abc sorrendben jelennek meg. A megtekintés gombra nyomva a gyermekhez tartozó személyes adatok, grafikonok és táblázatok jelennek

meg. A megtekintés mellett az új mérés gomb segítségével vihetjük fel a gyermek mérésének adatait. A gyermekek könnyebb megtalálhatósága érdekében a program biztosít egy keresőmezőt, mely már a gépelés közben megjeleníti a találatokat. Az alkalmazás felhasználóbarátibbá tehető, ennek érdekében a telefonon tárolt képek közül profilkép is beállítható a gyermekek számára.

4.2.2. Gyermek lista - Megtekintés

4.2.2.1. Profil

A profilban tekinthető meg a felvitt gyermekhez tartozó adatok. A felület letisztultsága révén könnyen lehet ellenőrizni a megadott értékeket. A gyermek neve alatt a születési ideje olvasható le, míg a "Személyes adatok" résznél a születéséhez kapcsolódó adatok tekinthetőek meg. A "Szülők adatai" a szülők magasságaira és testsúlyaira vonatkoznak.

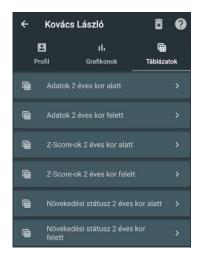
A jobb felső sarokban található ikonnal lehet törölni a gyermeket és adatait az applikációból.

4.2.2.2. Grafikonok

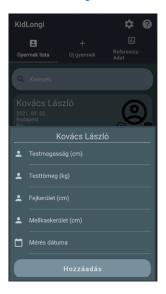
Az alkalmazásban számos grafikon jeleníthető meg a mért adatokra. Két éves kor alatt és felett a testmagasság, a testtömeg, a fejkerület, a mellkaskerület, a BMI, valamint a Z-Score-ok ábrázolhatók. A gyermek növekedési sebességének grafikonja csak két éves kor feletti adatokból szemléltethető.

4.2.2.3. Táblázatok

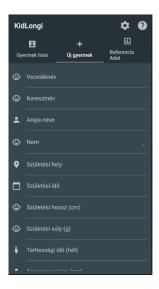
A táblázatok Adatok 2 éves kor alatt/feletti menüben jelennek meg a gyermekhez az "Új mérés" opcióval felvitt adatok. A Z-Score-okat és a növekedési státuszt a program automatikusan kalkulálja.

4.2.3. Gyermeklista – Új mérés

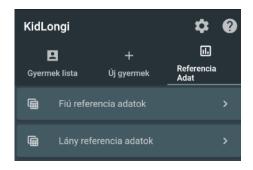
A felhasználó az új mérésen keresztül viheti fel a gyermekhez tartozó bizonyos időpontban lemért adatokat. Az itt felvitt adatokat a Grafikonok és Táblázatok menüpontokban tekintheti meg. Egy mérés során célszerű a következő értékeket az alábbi mértékegységek szerint megadni: testmagassága cm-ben, testtömege kg-ban, fejkerülete cm-ben, illetve mellkaskerülete cm-ben. Fontos, hogy a mérés dátumának nem lehet jövőbeli értéket jelölni, ellenben múltbéli adatok felvihetők. A hozzáadás gomb menti a megadott értékeket. (Ha véletlenül elírta az adatot a Gyermek lista – Megtekintés – Táblázatot választva javítani tudja a hibáját.)

4.2.4. Új gyermek

Új gyermek felvitelére egy külön fül szolgál. A felhasználónak meg kell adnia a gyermek vezeték- és keresztnevét, édesanyja nevét. A gyermek neme lenyíló listából választható ki. Emellett meg kell adniuk a születési helyet és időt, a születéskori hosszát (cm-ben) és súlyát (kg-ban), a terhességi időt (hanyadik héten született a gyermek). A szülők adatainak megadásából a későbbiek során összefüggéseket és következtetéseket lehet levonni a gyermek fejlődését és növekedését illetően, ezért érdemes a szülők magasságát és testsúlyát felvinni a rendszerbe.

4.2.5. Referencia adat

A harmadik főmenü a referencia adatok megjelenítését szolgálja. A felhasználó a beállításokban kiválaszthatja, hogy a Népességtudományi Intézet, vagy az ELTE referencia adatait szeretné használni.

5. Kapcsolat

Az adatokat a Népességtudományi Kutatóintézet és az Eötvös Loránd Tudományegyetem biztosította.

A program megvalósításában résztvevő személyek az U projekt tagjai:

Bodonyi Dániel, Csicsman József, Ilyés László, Ivaskó Kristóf, Kis Ervin, Kocsák András, Nagy István, Tóth Anasztázia.